

PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY

Poslanecká sněmovna

2004

IV. volební období

684

Vládní návrh

na vydání

zákona o zrušení civilní služby

a o změně a zrušení některých souvisejících zákonů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ OPATŘENÍ VE VĚCECH CIVILNÍ SLUŽBY

§ 1

(1) Občanům, kteří ke dni 22. prosince 2004 vykonávají podle zvláštního právního předpisu¹⁾ civilní službu, končí její výkon tímto dnem a nevykonaná část civilní služby se promíjí.

(2) Občanům, kteří jsou podle zvláštního právního předpisu¹⁾ povinni vykonat civilní službu a ke dni 22. prosince 2004 nebyli k jejímu výkonu povoláni nebo k jejímu výkonu nenastoupili, a občanům, kterým byl podle zvláštního právního předpisu¹⁾ výkon civilní služby přerušen nebo odložen, se nevykonaná civilní služba nebo její nevykonaná část dnem 22. prosince 2004 promíjí.

§ 2

(1) Obecní úřady obcí s rozšířenou působností jsou povinny předat Ministerstvu práce a sociálních věcí (dále jen „ministerstvo“) spisy vedené před 1. lednem 2005 o občanech povinných výkonem civilní služby, a to v termínech, na kterých se tyto orgány dohodnou, nejpozději však do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností připraví spisy k předání ministerstvu tak, že spisy uspořádají podle časové posloupnosti roků narození občanů a v rámci tohoto členění spisy současně uspořádají podle abecedního pořadí příjmení občanů. Spisy se předají v té formě, v jaké byly vedeny před 1. lednem 2005.

(2) Ministerstvo uchovává spisy podle odstavce 1 do konce kalendářního roku, v němž občan dovrší nebo by dovršil 80 let věku. Údaje vedené ve spisech je ministerstvo oprávněno poskytnout jen tomu, kdo prokáže právní zájem.

(3) Působnost stanovená v odstavci 1 obecním úřadům obcí s rozšířenou působností je výkonem přenesené působnosti.

§ 3

(4) Řízení ve věcech civilní služby podle zvláštního právního předpisu,¹⁾ pravomocně neskončená před 22. prosincem 2004 se tímto dnem zastavují a nová řízení se nezahajují.

(5) Nároky vzniklé na základě výkonu civilní služby se posuzují podle dosavadních právních předpisů.

§ 4

Zrušují se:

1. Zákon č. 18/1992 Sb., o civilní službě.
2. Zákon č. 135/1993 Sb., kterým se doplňuje zákon č. 18/1992 Sb., o civilní službě.
3. Zákon č. 94/1990 Sb., o působnosti národních výborů při provádění některých ustanovení zákona o právu shromažďovacím a zákona o civilní službě.
4. Nařízení vlády č. 372/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnosti výkonu civilní služby.

---

¹⁾ Zákon č. 18/1992 Sb., o civilní službě, ve znění zákona č. 135/1993 Sb., zákona č. 118/1995 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 151/1999 Sb. a zákona č. 223/1999 Sb.

5. Nařízení vlády č. 85/1993 Sb., kterým se mění nařízení vlády České republiky č. 372/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnosti výkonu civilní služby.
6. Nařízení vlády č. 588/2002 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 372/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnosti výkonu civilní služby, ve znění nařízení vlády č. 85/1993 Sb.
7. Nařízení vlády č. 167/1994 Sb., kterým se zkracuje civilní služba pro některé občany.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona, kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o státní sociální podpoře

§ 5

V zákoně č. 118/1995 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o státní sociální podpoře, se čl. XVIII zrušuje.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon) a zákona o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze

§ 6

V zákoně č. 223/1999 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon) a zákona o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, se čl. III zrušuje.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze

§ 7

V zákoně č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, se čl. XIV zrušuje.

ČÁST PÁTÁ

Změna zákona, kterým se mění zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění zákona č. 175/1990 Sb., a některé další zákony

§ 8

V zákoně č. 259/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění zákona č. 175/1990 Sb., a některé další zákony, se čl. II zrušuje.

ČÁST ŠESTÁ

Změna zákona o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů

§ 9

V zákoně č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, se čl. XLVII zrušuje.

ČÁST SEDMÁ

Změna trestního řádu

§ 10

Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění zákona č. 57/1965 Sb., zákona č. 58/1969 Sb., zákona č. 149/1969 Sb., zákona č. 48/1973 Sb., zákona č. 29/1978 Sb., zákona č. 43/1980 Sb., zákona č. 159/1989 Sb., zákona č. 178/1990 Sb., zákona č. 303/1990 Sb., zákona č. 558/1991 Sb., zákona č. 25/1993 Sb., zákona č. 115/1993 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 154/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 214/1994 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 8/1995 Sb., zákona č. 152/1995 Sb., zákona č. 150/1997 Sb., zákona č. 209/1997 Sb., zákona č. 148/1998 Sb., zákona č. 166/1998 Sb., zákona č. 191/1999 Sb., zákona č. 29/2000 Sb., zákona č. 30/2000 Sb., zákona č. 227/2000 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 77/2001 Sb., zákona č. 144/2001 Sb., zákona č. 265/2001 Sb., nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 424/2001 Sb., zákona č. 200/2002 Sb., zákona č. 226/2002 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 218/2003 Sb. a zákona č. 279/2003 Sb., se mění takto:

1. V nadpisu § 328 se slova „a odsouzených povoláných k výkonu civilní služby“ zrušují.
2. V § 328 odst. 1 se slova „nebo civilní služby“ zrušují.
3. V § 328 odst. 2 se slova „nebo civilní“ zrušují.
4. V nadpisu § 340 se slova „a odsouzených povoláných k výkonu civilní služby“ zrušují.
5. V § 340 odst. 1 se slova „nebo civilní služby“ zrušují.

ČÁST OSMÁ

Změna zákona o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky

§ 11

V § 9 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění zákona č. 474/1992 Sb. a zákona č. 47/1994 Sb., se slova „ , civilní službu“ zrušují.

ČÁST DEVÁTÁ **ÚČINNOST**

§ 12

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2005, s výjimkou § 1 a § 3 odst.1, které nabývají účinnosti dnem 1. prosince 2004.

Důvodová zpráva

Obecná část:

Návrh zákona se předkládá v souvislosti s navrhovanými zásadními změnami v právních předpisech upravujících brannou povinnost, jejichž cílem je dosažení plné profesionalizace Armády České republiky.

Zákon č. 18/1992 Sb., o civilní službě, ve znění pozdějších předpisů, upravuje podmínky a průběh civilní služby, kterou je občan povinen vykonat, jestliže z důvodů svědomí nebo náboženského vyznání odmítá vykonávat vojenskou základní (náhradní) službu nebo vojenská cvičení. Zákon o civilní službě rovněž stanoví postup a lhůty pro podání prohlášení o odepření výkonu vojenské základní (náhradní) služby a vojenských cvičení v návaznosti na stávající úpravu branné povinnosti podle zákona č. 218/1999 Sb., o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Návrh nového zákona o branné povinnosti a jejím zajišťování (branný zákon) již neobsahuje ustanovení o základní a náhradní službě a upravuje povolávání na vojenská cvičení jen na základě dobrovolnosti. Výkon vojenské základní služby se navrhuje ukončit dnem 22. prosince 2004. Vzhledem ke zrušení, popřípadě změně dosavadních druhů vojenské služby, s jejichž odepřením je spojena civilní služba, se navrhuje zrušit institut civilní služby, výkon civilní služby ukončit současně s ukončením výkonu vojenské základní služby dnem 22. prosince 2004 a nevykonanou civilní službu nebo její nevykonanou část tímto dnem prominout.

Ke dni 31. března 2004 vykonávalo civilní službu celkem 8 634 osob a k témuž datu zbývalo povolat k výkonu civilní služby celkem 31 306 osob. Bližší údaje o počtech osob povinných výkonem civilní služby jsou uvedeny v tabulkách č. 1 a 2 v příloze důvodové zprávy. Lze předpokládat, že počet osob vykonávajících civilní službu bude mít v průběhu roku 2004 klesající tendenci.

Navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

Právní akty Evropských společenství obsahují námitek proti vojenské službě ani možnosti jejího odepření neřeší, navrhovaný zákon proto není s nimi v rozporu.

Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy:

Ministerstvo práce a sociálních věcí má k dispozici údaje o celkovém počtu osob vykonávajících civilní službu k poslednímu dni každého čtvrtletí a orientačně i počty osob v zákonem o civilní službě stanovených oblastech výkonu civilní služby, tj. ve zdravotnictví, v sociálních službách, při ochraně životního prostředí a v jiných obecně prospěšných činnostech (údaje ke dni 31. března 2004 jsou uvedeny v Tabulce č. 1 v příloze důvodové zprávy). Údaje o počtech osob vykonávajících civilní službu v členění na organizace zřizované státem (organizační složky státu a příspěvkové organizace), územními samosprávnými celky a ostatní organizace nejsou vedeny.

Náklady na výkon civilní služby hrazené podle zákona o civilní službě organizací (ubytování, strava, služné, pracovní oděv, příspěvek na ošacení, doprava, popřípadě příplatky za práci ve ztížených podmínkách nebo ve zdravotně škodlivém prostředí) se u jednotlivých organizací odlišují např. s ohledem na výši nákladů na dopravu nebo s ohledem na to, zda poskytují příplatky za práci ve ztížených podmínkách nebo ve zdravotně škodlivém prostředí. Lze však stanovit průměrnou výši těchto nákladů na 4 200 Kč na osobu a měsíc.

Civilní služba je vykonávána formou pomocných činností. V tabulce uvedená kalkulace proto předpokládá náklady všech organizací při náhradě každého občana vykonávajícího civilní službu zaměstnancem v pracovním poměru odměňovaným za vykonávané pomocné činnosti mzdou ve výši minimální mzdy; pro porovnání jsou uvedeny i náklady při odměňování zaměstnance mzdou ve výši průměrné mzdy.

		Minimální mzda Kč	Průměrná mzda (2003) Kč
1	mzda	6 700	16 917
2	pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (26 %)	1 742	4 328
3	pojistné na zdravotní pojištění (9 %)	603	1 523
4	náklady na zaměstnance (1 + 2 + 3)	9 045	22 838
5	náklady na občana v CS	4 200	4 200
6	rozdíl (na 1 zaměstnance měsíčně) (4 – 5)	4 845	18 638
7	Celkový dopad při náhradě cca 8 600 občanů v CS (k 31. 3. 2004) zaměstnanci - ročně (řádek 6 x 12 x 8 600)	500 004 000	1 923 441 600

Uvedené náklady budou hrazeny v rámci rozpočtových kapitol jednotlivých ministerstev, v rámci rozpočtových prostředků územních samosprávných celků a z vlastních zdrojů ostatních organizací.

Zvláštní část:

K § 1:

Navrhovaná opatření navazují na návrh nového branného zákona, podle kterého má být výkon vojenské základní služby ukončen dnem 22. prosince 2004. Navrhuje se proto, aby občanům, kteří ke dni 22. prosince 2004 vykonávají civilní službu, byl tímto dnem její výkon ukončen, i když ji nevykonali v délce stanovené zákonem o civilní službě, a nevykonanou část prominout. Dále se navrhuje rovněž dnem 22. prosince 2004 prominout výkon civilní služby občanům, kteří do tohoto dne k jejímu nástupu nebyli povoláni, popřípadě byli povoláni, ale k jejímu výkonu z různých důvodů nenastoupili, nebo z důvodů stanovených v zákoně o civilní službě jim byl nástup k výkonu civilní služby odložen. Těmto občanům se promíjí celá stanovená délka civilní služby, kterou byli povinni vykonat. Nevykonaná část civilní služby se promíjí také občanům, kterým byl výkon civilní služby přerušen z důvodů stanovených v zákoně o civilní službě.

K § 2:

Navrhuje se, aby spisy vedené dosud obecními úřady obcí s rozšířenou působností o občanech povinných výkonem civilní služby byly soustředěny na Ministerstvu práce a sociálních věcí, které bude tyto údaje uschovávat po stanovenou dobu. Uvedená povinnost má trvat do doby, kdy občan dovrší nebo by dovršil 80 let věku z toho důvodu, že i po určité delší době mohou vzniknout nároky občana nebo pozůstalých po něm, např. v oblasti důchodového pojištění, kdy je třeba prokázat dobu výkonu civilní služby, a to i v případech vyžádání tohoto údaje jiným státem. Údaje o výkonu civilní služby jsou rovněž nenahraditelnými informacemi a důkazy v případě prokazování vlivu výkonu této služby na změnu zdravotního stavu občana a následně z toho vyplývajícího uplatnění nároku na náhradu škody.

Současně je nutné soustředit všechny údaje vedené o občanech povinných výkonem civilní služby na jednom místě z důvodu možnosti vyhledání údajů o konkrétním občanovi na základě jeho osobních údajů, bez ohledu na místo ukončení výkonu civilní služby. Navrhované opatření se týká cca 150 000 spisů, proto je pro jejich předání stanovena maximální lhůta dvou let a je stanoven způsob uspořádání spisů.

Délka doby, která byla stanovena pro uchovávání uvedených údajů, je v souladu s délkou doby stanovenou v návrhu nového branného zákona, po kterou budou uchovávány údaje související s brannou povinností.

K § 3:

Ustanovení, které navazuje na opatření o ukončení výkonu civilní služby uvedené v § 1, stanoví postup ve správních řízeních, která nebyla ke dni 22. prosince 2004 pravomocně skončena. Řízení vedená podle zákona o civilní službě o povolání k výkonu civilní služby, o odkladu, přerušení, zproštění, prominutí, prodloužení nebo ukončení výkonu civilní služby, o převedení občana k výkonu civilní služby do jiné organizace a o prominutí povinnosti vykonat prodlouženou dobu trvání civilní služby se dnem 22. prosince 2004 zastavují. Od tohoto data již nebudou nová řízení zahajována.

Vzhledem k tomu, že k ukončení výkonu civilní služby a k prominutí výkonu civilní služby dochází na základě právní skutečnosti stanovené zákonem, nevydává se správní rozhodnutí.

K § 4 až 9:

Podle návrhu nového branného zákona již nebude existovat vojenská základní (náhradní) služba a vojenská cvičení budou vykonávána pouze na základě dobrovolnosti. Zrušují se proto právní předpisy, které upravují výkon civilní služby jako alternativní plnění v případě odepření uvedených druhů vojenské služby.

K § 10:

V souvislosti se zrušením institutu civilní služby se zrušují v trestním řádu ustanovení týkající se přerušení a odkladu výkonu trestu odsouzených povolaných k výkonu civilní služby.

K § 11:

V návaznosti na zrušení institutu civilní služby je třeba v zákoně č. 2/1969 Sb., o působnosti ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, zrušit působnost Ministerstva práce a sociálních věcí ve věcech civilní služby.

K § 12:

Navrhuje se, aby ustanovení zákona upravující ukončení výkonu civilní služby a prominutí výkonu civilní služby nebo její části ke dni 22. prosince 2004 nabyly účinnosti dnem 1. prosince 2004, neboť stejným datem se navrhuje v branném zákoně účinnost přechodného ustanovení o ukončení výkonu vojenské základní služby ke dni 22. prosince 2004. Ostatní ustanovení zákona mohou nabýt účinnosti až dnem nabytí účinnosti nového branného zákona, tj. dnem 1. ledna 2005.

V Praze dne 2. června 2004

předseda vlády
PhDr. Vladimír Špidla v.r.

ministr práce a sociálních věcí
Ing. Zdeněk Škromach v.r.

Platná znění částí zákonů s vyznačením navržených změn

Platné znění části zákona č. 118/1995 Sb., kterým se mění a doplňují některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o státní sociální podpoře, s vyznačením navržených změn

* * *

* * *

Platné znění části zákona č. 223/1999 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon) a zákona o průběhu základní nebo náhradní služby a vojenských cvičení a o některých právních poměrech vojáků v záloze, s vyznačením navržených změn

* * *

* * *

Platné znění části zákona č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze, s vyznačením navržených změn

* * *

* * *

Platné znění části zákona č. 259/2002 Sb., kterým se mění zákon č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění zákona č. 175/1990 Sb., a některé další zákony, s vyznačením navržených změn

* * *

* * *

**Platné znění části zákona č. 320/2002 Sb., o změně a zrušení některých zákonů
v souvislosti s ukončením činnosti okresních úřadů, s vyznačením navržených změn**

* * *

* * *

**Platné znění části zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád),
s vyznačením navržených změn**

* * *

§ 328

Odklad a přerušení výkonu trestu a upuštění od jeho výkonu u vojáků

(1) Předseda senátu odloží nebo přeruší výkon trestu odnětí svobody nepřevyšujícího šest měsíců, je-li odsouzený povolán k výkonu základní vojenské služby.

(2) Jestliže odsouzený ve výkonu této služby nespáchal žádný trestný čin a konal řádně vojenskou službu, upustí soud od výkonu trestu nebo jeho zbytku; jinak rozhodne, že se trest nebo jeho zbytek vykoná. Bylo-li upuštěno od výkonu trestu nebo jeho zbytku, pokládá se trest za vykonaný dnem, kdy byl jeho výkon odložen nebo přerušen.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavce 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

* * *

§ 340

Odklad a přerušení výkonu trestu u vojáků

(1) Předseda senátu odloží nebo přeruší výkon trestu obecně prospěšných prací, je-li odsouzený povolán k výkonu vojenské činné služby.

(2) Ustanovení § 339 odst. 4 a 5 se užije obdobně též u odsouzených, jimž byl výkon trestu odložen nebo přerušen podle odstavce 1.

(3) Proti rozhodnutí podle odstavců 1 a 2 je přípustná stížnost, jež má odkladný účinek.

Platné znění části zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, s vyznačením navržených změn

* * *

§ 9

Ministerstvo práce a sociálních věcí je ústředním orgánem státní správy pro pracovněprávní vztahy, bezpečnost práce, zaměstnanost a rekvalifikaci, kolektivní vyjednávání, mzdy a jiné odměny za práci, důchodové zabezpečení, nemocenské pojištění, nemocenské zabezpečení, sociální péči, péči o pracovní podmínky žen a mladistvých, právní ochranu mateřství, péči o rodinu a děti, péči o občany, kteří potřebují zvláštní pomoc, a pro další otázky mzdové a sociální politiky.

* * *